

et cum omnibus sanctis gaudebitur.
Item deū videre est ita delectabile. q̄
bñs Augustin⁹ dicit q̄ potius vellet eē
in inferno z deū videre: q̄ in celo z ei⁹ vi
sione carere. Unde angeli iam quasi p
septem milia annorum deum viderunt.
et si ad scātū oculi deberēt priuari visione
dei: nimis graue esset eis. Quāuis em̄
angeli hic mira operent̄ z nobis frequē
ter seruāt. tamen semp̄ deū cōtemplā
tur. **Uñ** **Matth. xvij.** Angeli corz semp̄
vident faciem patris mei q̄ in celis est
Item de hac visione z de dulcedine ei⁹
dicit ps. Quoniā mille anni aū oculos
tuos tanq̄ dies hesternā que preterijt.
Uñ dicit glo. q̄ nūq̄ aliqua dies tam
gaudiose consumpra est in p̄senti q̄n mil
le anni breuiores estimantur in celo **Itē**
in hac visione implebitur desiderū ho
minis **Unde ps.** Satiabor cum appa
ruerit gloria tua. Quia in celo q̄libet sa
tiabitur: siue sit magni meriti siue parui
sic q̄ q̄libet contentat̄ intantū q̄ nō po
test plus desiderare. Exemplum de va
se magno quod potest cōtinere viginti vr
nas vini: cū habet eadē plenum est z
non potest plus recipere. Similiter de
vase paruo quod pōt cōtinere vnam so
lam mēsuram: cū habet illam tunc ple
num est z contentat̄ ita bene in vna mē
sura sicut magnum vas in viginti vnīs
Sic est de sanctis magnis. sicut de san
cto Petro vel Paulo vel Dominico vel
sancto Francisco. qui habent magna va
sa. id est magna merita. Et de nob̄ qui
sumus quasi parua vasa cum puīs me
ritis. **Uñ** **Aug⁹.** libro. xxij. de ciuitate
dei. **Ip̄e deus** erit finis desiderioruz no
strorum. qui sine fine videbit̄: sine fasti
dio amabit̄: sine fatigatōe laudabitur.
Idem eodez libro Quod deus p̄para
uit diligentibz se fide nō capit. sp̄e nō at
tingitur. charitate non cōphenditur.
desideria z vota trāsgreditur. acquiri po
test. estimari nō potest. Exemplum de
gaudijs celi. Legitur q̄ in ecclesia beati

Petri colonie cū esset quedam obsessa:
cōtigit ad illam aliā obsessam supueni
re. **Hoc vna** p̄tra aliā cepit insurgere.
et clamoribz z cōtumelijs se afficere. **Dei**
mon demoni dicebat **Miser** quid p̄sen
tiendo luifero sic de celo ruimus. **Alter**
respōdit. quare fecisti. **Cūq̄** illa adhuc
quasi penitūdinis verba p̄ferrent: alter
subiūxit. **Tace.** ista p̄ma nimis est sera.
Et idem demon interrogatus a circun
stantibz. qd̄ facere vellet vt sic ad celū re
dire posset **Respōdit ei.** Si esset colūna
ferrea z rasijs z clauis acutissimis ara
mata a terra vsq̄ ad celū erecta vsq̄ ad
diem iudicij: si carnem haberē in qua sic
pati possem: me p̄ illam trahere vellem
nūc ascēdendo: nūc descendendo dum
modo puenire possem ad gloriā dei. de
qua p̄pter sup̄biam meam cecidi.

De luxuria.

Luxuria detestanda est. quia
est peccatum noctūū valde tā
in corpe q̄ in aīa. **Unde apo**
stolus. i. ad **Corinth. vi.** Qui
fornicatur in corpus suū peccat. q̄ luxu
ria p̄mo maculat ip̄m corpus. **Omnia**
em̄ peccata maculant animam. sed illd̄
corpus z animā. **Unde etiam Innocē**
tius de vilitate cōditōis humane. **Lux**
uria nō solum maculat animam. sed fe
dat p̄sonam. **Uñ** luxuriosus iam habz
quodāmodo gehennā in seip̄o. sc̄z fero
rem luxurie. z ignē concupiscētie. **Ideo**
luxuriosus comparatur porco. q̄ plus
delectatur in luto luxurie q̄ in floribz ca
stitatis. **Q̄** libēter deberemus corp⁹
nostrū in puritate seruare. quia quanto
purius nunc seruatur: tanto gloriōsius
in futura resurrectōe erit. **Et quāto im**
purius: tanto plus tūc ferebit si sic dece
dit. **Est enim luxuria** peccatum fetens.
non solum coram hominibus. sed etiaz
coram angelis. **Quia angeli** sunt puri
qui nos custodiūt. igitur nō modicum

De peccato

displicet eis. si aliquis in aspectu ipsorum
audet tam nephandum opus luxurie per-
petrare. Unde Bern. In quouis di-
uersorio: in quouis angulo reuerentiam
exhibe angelo tuo. nec audeas illo p[re]se-
te quod me vidente non audeas. Item luxu-
ria minuit homini vitam et debilitat cor-
pus. Unde Aresto. de regimine principum
Locutus est destructio corporis et abbrevi-
atio vite. Unde etiam Grego. in moralibus.
Per luxuriam natura corrumpit. senectus
inducit. vita minuit. morti appropin-
quitur. Unde etiam phis dicit. quod in silua mo-
rtales diutius viuunt propter paucitatem co-
itus. Item nocet homini. hoc patet ex eo
quia homo vitam postponit hoc vitium cum
in eo assuetus fuerit. Unde Prover. xxiij.
Fouca profunda os mulieris. qui autem in
foueam cadit profundam non de facili ex-
it: sic nec de facili euadit de manibus dia-
boli quem illo peccato illaqueat. Unde
Grego. in moralibus. Ex quo luxuria semel
mentem alicuius occupauerit vitam enim bo-
na desideria cogitare permittit Sed heu
fere omnes homines trahit diabolus ad in-
fernum per luxuriam. scilicet nobiles et ignobi-
les. iuvenes et senes. Unde Abacuc. i.
Totum traxit in sagena sua. Unde Hie-
ronymus. Qui immunditiam luxurie p[er]fe-
cte continentie subiicit: sanctior dauid ex-
istit et fortior sampson Item luxuria val-
de placet diabolo. quia poterit se iustifi-
care coram deo comparando fornicatorum
cum in eo non inueniet hoc peccatum quod
spiritus habet. Quidam demones memores
nobilitatis nature sue dedignant homi-
nem temptare de luxuria. ut patet de lu-
cifero qui christum temptauit in superbia et
auaricia. sed non in luxuria. Unde Hie-
ro. Nihil vilius est quam a carne vincere. et nihil
gloriosius quam carnem vincere. et propter hoc
placet multum diabolo. quia in hoc peccato
binas animas lucratur. et valde pro vilis pro-
cio habet tam preciosas animas a christo
tam chare emptas. scilicet pro vna sola de-
lectatione. Unde fatua mulier pro illo pro-

cio dat animam suam diabolo. et corpore
leccatorum: pro quo non daret forulares sit-
os. Item hoc vitium multum displicet deo
quia luxuriosus preponit delectationem tur-
pium et vilium membrorum suorum deo et bea-
te marie et societati omnium sanctorum et an-
gelorum. et gaudijs que christus meruit cum
passione sua omnibus electis suis. Ergo
non immerito hoc vitium displicet deo
et omnibus sanctis.

Luxuria committitur sine actu
Secundo videndum est quot mo-
dis luxuria committatur sine actu. et
quando sit peccatum mortale. et
quando non. Pro quo sciendum quod luxu-
ria sine actu committitur decem modis
Primo quando quis habet turpem co-
gitationem sine delectatione. et contra vo-
luntatem incidit sibi. et hoc nullum est
peccatum. Unde Grego. super Ezech.
Quicumque quis sit cogitatio immunda men-
tem non polluit si ratio non consentit. Er-
go boni homines caste viuentes non de-
bent multum turbari ex eo quod eis male et
pessime cogitationes incidunt. quia dia-
bolus plus temptat bonos homines quam
malos qui voluntatem diaboli in omni-
bus exequuntur. Unde Gregorius. Tanta
hostis callidus deceptiois molimina
ardentius exquirat: quanto celestis pa-
trie feruentius inhiare nos cognoscit Unde
etiam Bernardus. Non enim contri-
stari debemus si in temptaciones incidere
mus. sed si in temptacionibus superati fu-
erimus. Ergo si quis temptaretur de
pessimis et inauditis cogitationibus vi-
lister resistere debet. tunc erit ei merito-
rium Unde Bernardus. Quoties re-
stiteris totiens coronaberis. Item in
libro meditationum. Demonum est ma-
las suggestiones ingerere: nostrum est
illis non consentire. Nam quotiens rep-
tationi resistimus: totiens diabolum su-
peramus. angelos letificamus. deum
honoramus. **S**ecundo quando ali-
cui incidit mala cogitatio cum delectatione

rament sine sensu plene rōis: tūc est pec-
 catū veniale. Unde sciendū q̄ in primo
 peccō p̄moz parentū p̄curabant tres p̄-
 sone: sc̄z diabolus in spē sp̄pentis q̄ sug-
 gessit mulieri. z mulier que dedit viro. et
 vir q̄ comedit d̄ pomoverito: tūc p̄ccm̄
 p̄sumatū fuit i adā q̄ntū ad gen^o hūanū
 Sic s̄m̄ Aug^s. Suggestio sp̄pentis in
 nobis est primus motus ex fomite pue-
 niens. Comestio vero mulieris est dele-
 ctatio s̄ comestio viri est cōsensus. His
 em̄ tribz. sc̄z suggestione delectatione et
 consensu hō in p̄ccm̄ ex temptatōe duci-
 tur. Quia temptatio per suggestionē q̄
 in cogitatōe consistit inchoat. Et si tūc
 ei n̄ p̄sentit: s̄ ei immediate resistit: tunc
 nullum est p̄ccm̄. Sed si p̄ delectatiōez
 cogitatōis temptatio p̄gredit: sic ēit ve-
 niale. Quando cūq̄ aut cogitationi im-
 munde delectatiō aduenit: si p̄ sensum
 temptatio z p̄ccz. p̄sumat: mortale ēit
 Ergo summe cauere debemus: ne dele-
 ctetur in cogitationibz malis. qz cū de-
 lectatiō aduenit: tūc est veniale p̄ccm̄.
 Et hoc intellige q̄n̄ consensus rōis n̄ est
 ibi. **T**ertio cōmittitur quan-
 do q̄s dat p̄sensum in morosam delecta-
 tōem. Sicut qui delectant cū plena ra-
 tione in malis cogitationibz: z in eisdem
 se inuoluunt. tūc talis morosa delectatō
 est p̄ccm̄ mortale. Sicut heu multi faci-
 unt. tam mulieres q̄ viri. z etiā virgines
 que licet nolunt ad actum p̄ducere. ta-
 men volunt in prauis delectationibz et
 cogitationibz delectari. quod tū nimis ē
 periculosum. qz facillime ex hoc peccatū
 mortale incurrit. Hoc p̄bat Jacobus in
 ep̄la sua. vbi dicit. Concupiscentia. id
 est interior animi delectatiō cū conce-
 rit subaudiēdo consensū rationis. parit
 p̄ccm̄ sc̄z mortale. **Q**uarto cōmittit
 quādo quis ex mala cogitatione z dele-
 ctatione dat p̄sensum z voluntatem ad
 ip̄m opus. z hoc semp̄ est p̄ccm̄ morta-
 le. Unde Aug^s. sup̄ gen^o. Si ratio con-
 sentiat ei q̄ libido cōmonuit faciendum

esse z nō discrepat: iam ei p̄ccm̄ impu-
 tur. etiā si nō cōsequat factū: qm̄ rea te-
 nef in p̄sensu p̄scia. Et hoc etiā intelligi-
 tur de quolibet p̄ccō mortali. qz q̄cunq̄
 regnū eternū intrare debet oportz q̄ sic
 stet in p̄posito suo q̄ si eternalr̄ viueret
 nūq̄ mortalr̄ peccare vellet. Ergo opz
 ter de necitate salutis q̄ quilibet siue sit
 masculus siue femina sic stet in suo p̄po-
 sito. q̄ nunq̄ velit facere actū nisi in ma-
 trimonio **Q**uinto cōmittit visū
 vt cū q̄s ex visu p̄cupiscit aliquā p̄sonaz
 et ea intentōe eam inspicit vt eā cōcupi-
 scere velit. **M**artha. v. Qui viderit mu-
 lierē ad cōcupiscendā eam: iā mechatur
 est eam in corde suo. s̄ vt p̄cupiscētia trā-
 seat in affectū cordis z in p̄sensum rōis:
 vt etiā si facultas affit facere disponit:
 iā mechatus est eā in corde suo. **V**erbē
 grā: si q̄s vna die centū domos intraret
 et in q̄libet domo talem p̄cupiscentiā iā
 dictam p̄ visum acq̄reret: tot p̄ccā mor-
 talia p̄mitteret. ergo summe necēria est
 custodia oculorū. Primo. qz oculi sunt
 valde veloces ad nocēdum aīe Ideo p̄
 donibz p̄parant. **T**hren. iij. Ocul^o me-
 us dep̄datus est aīam meā. **V**n̄ etiā
 Gen. iij. Vidit mulier lignū pulchz ad
 vescendū. **V**n̄ Breg^s dr. Non em̄ eua-
 lignū p̄tigisset: nisi incaute p̄us respexis-
 set. Item sedo custodiendi sunt q̄si due
 porte in castro corpis n̄ri. Qui em̄ ha-
 bet portas altius castri habet castruz
 Sic etiā si diabolus habet oculos no-
 stros: tūc habet castrū corporis nostri. z
 p̄muniter tunc intrat mors in aīam per
 fenestras nostras. Et p̄sequēter seq̄tur
 q̄ deus nihil habet in hoīe si oculos nō
 habet. recte sicut dñs castri q̄ nō habet
 ingressum ibi. Unde dicit x̄ps in euan-
 gelio. Si oculus tuus nequā fuerit: to-
 tū corpus tuū tenebrosū erit. **T**er-
 tio custodiēdi sunt oculi z visus ex parte
 mulieris. qz a plāta pedis vsq̄ ad verti-
 cē nō est locus in muliere ornata in q̄ nō
 sit positus laqueus diaboli ad capien-

De peccato

duz animas. *Ecclesiast. ix.* Ne respicias mulierem compram. ne forte incidas in laqueos eius. quia diabolus vititur mulieribus pompose ornatis tanq̄ retibz. veltanq̄ gladijs ad capiendum z occidendum. *Unde Hieronim⁹.* Gladi⁹ igneus est species mulieris. im. mo ē gladius biceps mulier pompose z curiose ornata. hoc patet ex eo q̄ occidit animā ppriāz p̄ superbiā. z aiām p̄rimi p̄ luxuriā z malā p̄cupiscētiā. **E** *Querit* qd̄ faciedū sit hōi q̄ videt aliquā personam ornata z pulchrā: vt sibi nō noceat ī aiā sua *Respōdeo* q̄ duo cogitāda s̄t *Primo* q̄ nunq̄s tātā curā z diligentiaz habuisti ad ornandū aiāz tuā etnalit̄ viturā. z ad cōplacēdū deo: sicut illa p̄sona habuit ad ornandū corpus suū putridū z mortale ad cōplacēdū mundo. z sic dolere debes de accidia z negligētia tua z perditione anime illius. quā sic p̄pōsevi des incedere. *Secūdo* cogitandum est: q̄ pulchresint facies electorū in celo. z q̄no ornabūtur cū stola glie Si hō iste mortalis q̄ hodie est. z forte cras mortif rā pulcher est ad videndū: qd̄ tūc erit de īmortalibz post iudiciū eternaliter viuētibus. Et sic homo p̄ hoc sibi debz acq̄rere affectū pueniēdi ad celestē gloriā *Sciendū* etiā q̄ si homo videt mulierem vel virginē tanq̄ rem vel imaginem pulchrā non mala cogitando vel affectando non est peccatū q̄uis sit incautū *Unde Breg⁹.* Non licet videre q̄ nō licet concupisci. *Unde etiā Aug⁹* i reglā *Neq̄* feminas videre phibemini: s̄ ap̄petere vel ab ip̄is appeti velle criminōsū est. **S** *Sexto* cōmittit locutōe v̄l risu vt cū q̄s loquit̄ vel aridet aliquā personam ea intētiōe vt eam alliciat: z sic peccat mortaliter. Verbi gratia Si q̄s loquit̄ verbū iocosū in ioco est tantū veniale. Sed si quis loquit̄ v̄bū iocosum ea intētiōe: vt illā p̄sonā ad actū illicitū alliciat: tūc tale verbū iocosus qd̄ alio modo est veniale: erit sibi mortale p̄pter

puersam intētiōem. *Sic* intelligendū est de risu. vt cū q̄s aridet aliquā mulierem ea intētiōe vt illā p̄sonam ad malā p̄cupiscētiā z ad actū illicitū alliciat: tūc talis peccat mortalit̄ p̄pter puersam intētiōem. *Un̄ Luce. vi.* Ne vobis q̄ nunc ridetis. Sed si al̄s arideret aliquā p̄sonam p̄pter noticiā vel ex quādā leuitate vel cōsuetudine. vel ex ammiratiōe vel ex ioco. tunc vix peccaret venialiter. *Sciendū* q̄ aliqui antiq̄ z etiā quādo q̄s mulieres z virgines sepius loquūt̄ur verba scurrilia z luxuriosa. qd̄ est valde reprehensibile. qz p̄ hoc ostēdit q̄ habēt corda impudica. *Quia* s̄m dictū christi vt habet *Matth. xij.* Ex abūdātia cordis os loq̄tur *Sup eadē v̄ba* d̄r *Christ⁹* sup *Matth.* Quale cor habet vnusq̄sq̄ talia verba loq̄tur z opa facit. *Un̄ etiā* *Aresto. iij.* *Eth.* Qualiscūq̄ vnusq̄sq̄ est taliter d̄r: z talia facit opa. z taliter viuit. *Un̄ etiā* *Isido.* Qualis s̄mo ostēditur: talis z animus p̄probat. *In* signum huius sp̄iales persone z hoīes de uoti sepius nomināt deū z dñm nostrū iesum christū z beatā virginē mariam. et loquūt̄ur de licitis. z salutaria p̄ferūt verba. quia habēt pudica z casta corda *Sed* oppositū faciūt mali z puersi z impudica hoīes. p̄ferētes verba scurrilia z luxuriosa. *Un̄* *Isido.* de summo bono *Vali* sermones in ore christiani esse nō debent *Nā* sicut malos mores bona colloq̄a corrigūt. ita praua colloq̄a bonos mores corrūpūt. *Septimo* p̄mittit p̄ tactum impudicū z p̄ amplexus et oscula z h̄mōi. *Qui* modus vocatur p̄ aplm̄ turpitudō. z ille modus etiā est peccatū mortale. *Et* s̄m *mḡm* in compendio theologicē veritatis est tāto grauius peccatū quāto magis p̄ talia libido acendit p̄pter nūmiā app̄ximatiōez ad mulierē vel ad virginē. *Tūc* sciendū s̄m eundē magist̄rū. *Tāgere* mulierē p̄ter intētiōem nō est peccatū. *Sic* tāgere cū intētiōe: sed ex nēcessitate *Sed* tāgere

ex libidine vel osculari ad se non pertinentem est peccatum mortale. Heu hoc illi non advertunt qui ut frequenter mulieres et virginas impudice tangunt. scilicet amplexando. osculando. in quo deum graviter offendunt. **S**exta octavo mittitur sine actu per ornamentum corporis vel alia signa ad luxuriam incitantia. Verbi gratia. ut sunt isti qui non concupiscunt. nec actum peccati volunt. sed faciunt ut concupiscant. ut multe mulieres similiter et virginas que ad hoc se lavant et ornant vel caput discoopertunt ut amabiles fiat. que non solum in plateis et choris. sed etiam in ecclesia corda virorum vulnerant. dum eis nunc colore albo. nunc rubeo. nec familiari colloquio. nunc manuum iniectio. nunc vultus compositio. Sicut ille faciunt que cum alio fricant facies suas et depingunt se sicut pictorum imaginem. et per talia laqueum et occasiones ruine prestunt proximis. et tales qui sic non concupiscunt nec actum facere intendunt. sed concupiscunt ab aliis volunt sunt occasiones animarum. de quibus deus districtam rationem requirit ab eis de omnibus illis animabus quas sic ad peccatum traxerunt. **Exodi. xxi. dicitur.** Qui aperuerit cisternam aut foderit et eam non operuerit: et incidit in eam bos vel asinus: dominus cisterne reddet pretium eius. **Ubi dicitur glo.** Cisterna aperitur quando mulier ornatur. Tunc bos vel asinus incidit in eam quando homo per ornamentum illud illaqueatur. tunc mulier illa reddet rationem de animabus illis. **Ubi Gregorius. in moralibus.** Tot mortibus quis dignus est: quot exempla prauitatis in posteros reliquit. Ergo mulieres et virginas non debent se pompose ornare. **Ubi Augustinus. in libro ad sacras virginas.** Domine virgo nec ornatum capitis nec habitum nec oculos erectis. sed cum vultu ad terram deposito. procedat. ne in se viles inducat amores. ut et ipsa non peccet: nec aliis peccatorum causa existat. **H**ono committitur quando aliquis libenter velle illud actum proficeret bene possent. quod bene oportunitatem loci: temporis et persone. et solum propterea dimittunt quod timerent mundum et seculum

non propriam. Sed si sciret se posse latere in hoc actu: nec deum nec sanctos nec salutem anime curarent quando hoc opus peccati faceret. Et tales qui sic dimittunt non propter deum. sed propter homines graviter deum offendunt. quod voluntas eorum delibata est ad actum illum. **Ubi Leo papa.** Sunt nonnulli qui dum corde percipiunt peccatum faciendum delibent. illud tamen cum timore dimittunt. aut quod pro difficultate implere nequeunt. hi profecto in domino moriuntur. Et hoc idem intelligendum est de quolibet peccato mortali. quod quis non propter deum dimittit: sed solum propter timorem hominum. Verbi gratia. sicut quis non chorifans vel vestes poposas non portans propterea quod pater vel mater vel alius propinquus eius nouiter defunctus est. Sed si hoc non esset propter deum non dimitteret: sed omnino faceret. Sicut qui concupisceret rem proximi sui et hanc libenter sibi subtraheret si suspendium non timeret: tales sunt in peccato mortali. Si autem quis ad actum proccedit: tunc ipse est peccatum mortale. ut patet in sexto precepto. **A.** Decimo mittitur per dona et munuscula. ut cum quis dat alicui aliquid donum vel denarium ea intentione ut eam ad malam concupiscentiam et ad malum actum alliciat. talis sic datus siue sit pro nouo anno siue alio tempore peccat mortaliter propter malam intentionem: immo mechanicus qui preparat vel vendit tale denarium illi quem certitudinaliter scit se velle abuti: reus erit illius peccati. et peccat graviter. Insuper nuncius qui est mediator illarum personarum scietur. et portat tali persone tale donum scietur ad talem malum finem consequendum: reus erit illius peccati. et graviter peccat.

De filiabus luxurie. **3** Equum de filiabus luxurie. Quarum prima est cecitas mentis. id est blintheit des gemuetes. de qua sub hebetudine mentis dictum est. Quando autem est mortale vel veniale. Respondet Hermannus de Schilditz. quod est in genus suum non sit peccatum mortale: cum mens

De peccato

sit quasi tabula rasa et ceca nascatur. tamen cum ad finem luxurie ordinatur: quod voluntarie suppressit usus rationis: mortale est. Unde per psalmum. Supercedit ignis. scilicet cupiditatis et non videtur solem. Idem. Noluit intelligere cum bene ageret. Si tamen talis cecitas non ordinaretur ad finem rei illicitae. vel si incidere ex quodam naturali corporis indispositione non culpabiliter: non credo esse peccatum mortale. **S**ecunda filia est precipitatio. id est. vmbetrachtlichkeit des Todes vnd der hellen vel sic. verwegelichkeit. das ist so eyner verwegelich louffer zu den sunden. Quod luxuriosi quicquid agunt hoc faciunt precipitater et indeliberate. Contra quod puer bios. iij. dicit. Oculi tui videant recta et palpebrae tuae praecedant gressus tuos. Quando est veniale vel mortale. Respondet Hermianus de schilditz. quod in tantum est peccatum in quantum voluntarie actum consilii praetermittit. quod si in his que per necessitate salutis praesideranda occurrunt voluntarie se precipitat ut periculo sua salutem non proponat mortaliter videtur peccare signantur quando ordinatur in finem luxurie: vel in quemcumque alium finem per se illicitum. sed si contingit ex indispositione aliqua naturali. sicut aliqui naturaliter sunt precipites. sic non est mortale. **T**ertia filia est inconsideratio vnsachsamkeit. die vnkuschen habent kayn achtsamkeit vff alles das da zuden oder zu layssen ist. Unde inconsideratio est quando aliquis recte iudicando desinit. ex hoc quod praetermittit vel negligit attendere ea ex quibus rectum iudicium procedat. vnde manifestum est quod inconsideratio est peccatum. Nota quando est mortale vel veniale. dicit Hermianus de schilditz sicut dicitur est autem de precipitatione et cecitate. Si affectata est ex intentione vel ad finem luxurie ordinatur est peccatum mortale. Iuxta illud Danielis. xij. Auertentur sensum suum ut non recordarentur iudiciorum iustorum Veniale tamen peccatum potest esse quando non ordinatur ad finem malum. vel quando quod sine peccato quando euenit ex natura

li defectu. vel ex indispositione corporis inculpabili. **Q**uarta filia est inconstancia id est. vnsicherheit. das man feller vmermer von eynen in das ander Et sic deo placet stabilitas in bono: sic instabilitas multum displicet deo. **Q**uinta filia est amor sui. Pro quo nota quod amor inordinatus ad seipsum homines execrat. vnde Gregorius Vehementer claudit oculos amor prauus. ex quo fit ut quod male agimus graueno estimamus Quomodo autem est peccatum mortale amor prauus? Respondet Hermianus de schilditz. quod amor sui secundum genus suum non habet rationem peccati mortalis. Si tamen amor sui crescat ad contemptum dei: tunc indubitanter est peccatum mortale. Idem dicitur est si amor inordinatus superius vergat in iniuriam proximi: quod tunc est peccatum mortale iuxta mensuram iniurie. nisi iniuria esset minima. **S**exta filia est odium dei. Luzem deus subtrahit in his voluptatibus et impedimentum praestat per infirmitatem vel aliter tunc odium dei. **Q**ueritur. vtrum deum odio possit aliquis habere Respondet secundum beatum Thomam. Dupliciter ab homine comprehenditur et desiderari potest. Uno modo secundum seipsum. scilicet per essentiam. deus autem per essentiam suam est ipse bonitas: quam nemo potest odio habere. quia de ratione boni est ut ametur. Et ideo impossibile est quod aliquis videns deum per essentiam suam odio habeat. Alio modo secundum effectum eius: tunc sunt quidam effectus dei qui repugnant inordinatae voluntati. Sicut inflictio pene et etiam prohibitio peccatorum per legem diuinam quae prohibet ea que repugnant voluntati deprauate per peccatum. Quantum ad considerationem effectuum talium ab aliquibus deus odio haberi potest. Sic illi in inferno odium deum. et etiam peccatores in mundo. Unde Apocalypsis. Blasphemia auertit deum celi pro doloribus. Sed alios effectus habet etiam sic quod est dator omnium bonorum vite et intelligentie. et sic praesiderando non odit. Nota quod quicumque odit

penas: odit deum panarū actorē. Nam multi odiunt penas: qui tamen eas patient ferre deberent ex reuerentia diuine iusticie. Aug⁹. x. cōfess. dicit q̄ mala penalia q̄ de⁹ tolerare iubet non amare: ē prumper in odiū dei punientis. H̄ est habere odio dei iusticiam q̄b̄ est quissimū pccm. Greg⁹. Nequius est odisse iusticiam: q̄ non fecisse. **L** Septima filia est amor mundi. Pro quo sciendum q̄ amare mundū est multū periculosum. Primo q̄ charitatē delectinguit. i. Johis. ij. Si quis diligit mōm. non est charitas patris in illo. Secūdo q̄ sic dilectio dei est fons oīm bonorum & futurum. ita dilectio mundi oīm viciōz. **U**n Greg⁹. Dilce hō non diligere munduz vt diligas deū: auerte vt p̄uertar. funde vt implearis. Tertio q̄ inimic⁹ dei p̄sticitur. **U**nde Jacobi. 4. Amicitia huius mundi inimica est deo. Quarto q̄ seruū diaboli se facit. Ap̄ls ad Gal̄ p̄. Si mundo placerem: seruus xp̄i non essem. **U**nde Barth. 6. Nemo p̄t duo bus dñs seruire. **U**nde etiā Chrysost. sup̄ Barth. **Q** q̄ miserū est mūd⁹. & miseri qui eū sequunt: semp̄ em̄ homines mundi opa excluderūt a vita. Nota si amor mundi intm̄ excreseat in hoīe q̄ p̄ponat amori dei vel vite etne. vel si redundat in iniuriā: q̄ tollit charitatē pximi est pccm̄ mortale. Si tñ̄ citra hos limites sistat: p̄t esse veniale. **O**ctaua filia est stulticia. Hoc est: si quis ex p̄mere valet sez illud gaudiū sempiternum. & hereditatem celestē p̄temnere. & p̄ nihilo reputat. & plus delectari in zeno luxurie: q̄ in deo: et oībus bonis: & gaudijs spiritualibus & celestibz.

Luxuria palliat se tripliciter

Luxuria palliat se sub t̄plicis sp̄e virtutū. Primo occultat se sub specie affabilitatis & beniuolentie. & hoc apparet in illis q̄ alijs se nimis affabiles exhibēt. Sunt em̄ quidā qui ad hoc student: vt oībus se affabiles et

gratiosos exhibeāt & oībz placere desiderant. & sic frequent occultat se vise⁹ voluptatis. Et illa cogitatio est multū periculosa. q̄ sub ip̄a puritas p̄tutis & sinceritas diuini amoris frequent inficit p̄ occultatū amorē carnis. Remediū cōtra hanc voluptatē est q̄ hō diligent cōsideret mentem suā & discutiat. vtrū sub sp̄e affabilitatis & amicitie quā exeret aliqua p̄cupiscentia vel inclinatio p̄uati amoris latent se abscondat. Et si quā talium deprehendit: securi⁹ tunc erit q̄ se potius exhibeat singularē & maturū q̄ q̄ per suā affabilitatem malā inclinatio nem in seip̄o suscitēt. vel alijs ip̄am p̄curz. & etiā optimū remediū ē ad idēz q̄ hō tāta magnūmitate & tāta cordis altitudine mentis pudicitia amplectatur vt etiā dedigneretur se cuiusq̄ familiariter exhibere. vt possit sue mentis puritas inquinari. Et hec magnanimitas id est cordis sublimitas nequaquā ab elatione: sed potius ab virtutis amore procedit. **S**ecūdo occultat se sub specie charitatis & amicitie. & hoc apparet in his q̄ dicūt. q̄ ideo singulari affectione ad aliquas p̄sonas inclinentur. vt ex inde p̄fectum sue salutis magis querant. & eorū directōe in deū magis seruent & sollicitē insistant. Et isti multoties decipiunt. Quia in hoc casu sub ficta sp̄e charitatis & salutis p̄ximius carnal p̄cupiscentie se occultat. Remediū h̄ est q̄ hō diligēt cōsideret quāta utilitas illi p̄sone p̄uenire possit p̄ cui⁹ p̄fectū singularē ad ip̄am affectōez gerit. **C**ōsideret si illa p̄sona sua directōe & studio indigeat. Nā si hō seip̄m aut aliā p̄sonā a deo mollem cognoscat: q̄ notabiliter timeat q̄ ex ei⁹ studio sibi vel illi mentis occupatio vel notitia amoris inclinatio p̄ueniat: tunc ē hō q̄ se ab oībz illi actibz restringat ex quibz posset sibi vel alijs aliqd̄ noxiū p̄uenire. Nā etiā Greg⁹. Quotiescūq̄ q̄s p̄ gest⁹ p̄caces & leues diuinū amorē in corde p̄ximū diminuit: toties in mēte sua seip̄suz

De peccato

spūalit occidit. Si autē q̄s scire voluerit an ex suo amore cor p̄sone alteri? occu-
p̄et. ex hoc cognoscat si illa p̄sone affēat q̄ amor tu? in corde suo sup̄mū locuz te-
near. Vel si familiaritatē tuā cū alia p̄-
sone moleste ferat hec em̄ sūt certa signa
noxie z p̄uerse dilectōis. **T**ertio occul-
tat se sub sp̄e sanctitatis z beneficentie.
Et hoc apparet in illis qui dicunt q̄ ad
hāc p̄sonā vel ad illā magis inclinātur:
ratione sanctitatis z castitatis z virtuo-
sitate in ea relucētis: asserētes: q̄ ob h̄
familiaritatem eius frequētē vt bonis
exemplis ei? edificent. Et isti plerumq̄
decipiunt. vt dicit Aug? . Nec eo min?
femie timēdesunt: qz religiose sūt. qz q̄n-
to religiosiores tanto citius allūiunt. et
plerumq̄ sub sp̄e sanctitatis latere viscus
libidinis. Sciendū q̄ quando aliq̄ per-
sone deuota desiderat habē p̄uata col-
loquia z conuentus familiares: runcille
amor familiaris sepe generat carnalem.
Et hoc contingit in viris perfectis. put
dicit Aug? . i. li. d. singularitate clericoz.
Crede mihi exptus loquor ex feminaruz
familiaritate: multos cedros cecidisse cog-
nouit. de quozū lapsu nō min? suspica-
bar q̄ hyeronimū vel ambrosiū. Et br̄s
Ambro. dicit. Perfectos quosq̄ viros
nisi p̄ multes diabol? ipugnaē? s̄uevit
Remediū h̄ hāc occultatōem s̄sistit i h̄
q̄ hō virtū aiō illos act? quos alicui p̄-
sone p̄ sua sanctitate impēdit: nō p̄sone
ap̄t cōplacentiā: h̄ dei amore exerceat si-
ne magna mora z lōgo coniunctu femina z
Amb. Si pudicitia q̄ris feminā quaz
videris bñ cōuersantē: mente dilige nō
corporali frequētia. Quia neces dauid
sanctior: nec salomōe sapiētior. nec sam-
p̄sone fortior. Memēto semp q̄ paradisi
colonū de possessione sua mulier eiecit.
Cōtra illos q̄ dicūt se nō posse castitue
Equitur reprehensio illoz q̄ di-
cūt se non posse cōtinere a forni-
catione. q̄ hoc sit falsum: patz p̄-
mo p̄ hoc. qz diuersa testimoniā sacre scri-

ture h̄ reprobat. Et p̄mo illd Gen. 4.
q̄ dicit dñs ad cayn loq̄ns d̄ peccato
Subtus te erit appetitus tuus: z tu do-
minaberis illi. **U**n̄ quasi mēdaciū dñs
imponūt: qui dicūt se nō posse cōtinere:
cū tamē homo dñat appetitui cuiuslibz
peccati: sic q̄ possit inclinationi huic res-
istere. Item Job. vi. An poterit quis gu-
stare q̄d gustatū affert mortē. In p̄ita-
te qui haberet p̄fectā fidē cognoscerz q̄
delectatio fornicatōis ē venenata. Ime-
rito vitanda. Nonne si apponeret alicui
cibz amarissim? v̄ venenat?. ipe statū dī-
ceret nō possum aliq̄ mō comedere. **G**lo-
luptas p̄o fornicatōis extra m̄rimoniū
ē venenata. imo etiā morte amarior. qz
hic morte spūali. i. culpe hoīez inficiat. i
futuro aut inficiet hoīem morte eterna
tam corporis q̄ anime. Item p̄bat per
illd Eccl. 15. Apposui tibi aquā z ignē
ad q̄d volueris porrigē manū. Et post.
An hoīez mors z vita bonū z malū: q̄d
placuerit: dabit illi. Item p̄bat p̄ illd apli
Fidel est d̄s q̄ nō p̄mittit nos temptari
sup̄ illd q̄d possum?. **S**cdo ideo ca-
uē d̄z q̄s ne p̄tinacit dicat se nō posse cō-
tinere qz p̄ hoc credit se inferiorē b̄m̄? aīa
libz qz min? h̄z libertatē animi z volūta-
tis q̄ brutā aīalia: cum tñ dignitas illa
data sit hoī p̄ ceteris aīalibz q̄ libez ar-
bitriū h̄z. P̄scis em̄ temp̄at se ab esca:
si hamū videt. Et auis a ḡno frumētū si
laqueū videt. Et miser hō timore mortē
et nō vult se temperare ab illicitis vo-
luptatibz ip̄ius luxurie. **T**ertio idē qz
talis incurrit maledictionē omnipotentē
qui dicūt se non posse continere: cū tamē
deus nullū impossibile p̄cepit homini.
Unde Hiero. Maledictus q̄ d̄r deus
p̄cepisse impossibile. **Q**uarto idē: qz
tales sūt blasphemico q̄ imponūt deo
id q̄d ei nō cōuenit: z insup̄ q̄d est cōtra
eius diuinā reuerētiā. Hoc patz. qz i-
ponūt deo ignorantiam: q̄ si nō sciūsser
grauamē oneris z infirmitatem hominis
qui tamē est eterna sapiā: z om̄ia nouit.

Item imponit et iniusticiam eo qd ho-
mini precepit qd implere n̄ possit: qua-
si iniuste in hoc cum hoie egerit. Contra
quod dicit ps̄. Iustus dñs in om̄ibus
v̄s suis. et sanctus in oib̄ opibus su-
is. Item p̄ hoc imponit ei impietate et
crudelitatem ex eo qd crudeliter egerit in
hoc qd homini onus importabile impo-
suerit. Contra qd dicit ps̄. **M**asuerit
dñs. Et ip̄e se dicit in euāgelio **D**isci-
te a me: quia mitis sum: et humil̄ corde.
Quinto ideo quia talis loquit̄ cōtra
fidē et veritatē qd dicit se nō posse continēter
vivere. Et s̄m Aug⁹. potest q̄ri d̄ illo. qd
dicit se nō posse continere. vtz intelligat:
qd nō pōt continere se suis virib̄ sine dei
auxilio: aut si intelligat: qd etiā adiutus
a deo nō possit. Si primo modo: h̄ pla-
num et verū est: qd sine adiutorio dei nihil
possumus. **U**n̄ christus dicit in euāge-
lio. vt̄ habetur Joannis. xv. Sine me
nihil potestis facere. Non dixit pax fa-
cere: h̄ nihil omnino. **U**n̄ etiā Ap̄ls. ij:
Loz. ij. **N**ō sum⁹ sufficētes cogitāe ali-
quid a nobis quasi ex nobis. **U**n̄ etiā
Aug⁹. **D**ñe sine te nihil sūt om̄s conat⁹
nostri. **U**n̄ etiā Sap̄ie. viij. **S**icut qd
alī n̄ possunt ee continēs nisi de⁹ dei: **S**ed
tñ de⁹ temp̄ parat⁹ est dare gr̄az et adiu-
uare hominē in his q̄ sunt ad salutē si so-
lūmō homo esset parat⁹ recipere gra-
tiam et adiuuamē diuinū. Si secundo
modo. tunc manifestissime falsū est: qz
etiā sapit̄ heresim: qd quis audēt dicere
qd etiā cū adiutorio dei nō possit continē-
ter vivere. **Q**z talis loquit̄ cōtra p̄mum
articulū fidei vbi dicimus. **L**redo i deū
pa. om̄. **E**t potest queri a tali: an possit
aliquāto tpe continere: qd si dixerit se p̄ mē-
sem vel vltra posse. **V**erbi gratia: vt i q̄
dragesima in qua etiā qñqz pessimi ho-
mines abstinent: tūc ostēdēdū ē ei qd spe-
rare debet. qd potius sequenti mēse con-
tineat qz in isto: cū deus paratior est ad
adiuandū eū postqz p̄ mensem amore
eius cōtinuit̄ qz ante: si tñ ex corde ei⁹

auxiliū instanter petierit. **I**tez queri-
mus a tali quis cogit eū: vtrū a diabo-
lo cogatur: vela muliere: vel a carne: nō
a diabolo. **U**nde Greg⁹. **D**ebilis ē ho-
stis qui n̄ neminē vincit: nisi volentem:
Ita est debilitatus et om̄i potestate sua
priuatus p̄ passionem et mortem christi.
Un̄ Aug⁹. sup ps̄. **D**iabolus plerūqz
vult nocere: et nō pōt: qz potestas ei⁹ est
sub potestate dei. **N**ā si tñ possit nocere
diabolus q̄ntū veller: aliq̄s iustoz non
remaneret. **I**dem in s̄moue **N**ō em̄ dia-
bolus cogēdo vel suadēdo nocet: nec ex-
torquet a nob̄ cōsensum: h̄ petit **D**at̄ qd
dem ille cōsiliū: sed deo auxiliāte nostrū
ē vt̄ eligere vt̄ repudiare qd suggesterit
vñ etiā **C**hryso. sup math. **D**iabol⁹ ei⁹
suggerē potest: cogere te nō potest. **I**te
non cogit a muliere. qz masculus natu-
ralit̄ fortior ē qz mlier. **I**tez nō a carne
qz deus dedit dominū hominī sup car-
nem suam. **U**n̄ **B**en. 3. dixit ad mlierē
q̄ tenet figuraz carnis. **S**ub viri p̄tate
eris: et ip̄e dñabit tui. **Q**z ar̄ habeat do-
minū qd sup carnē suā qd bñ possit abste-
nere a fornicatōne si veller: hoc pater: qz
si tal̄ haberet tātā volūtate continēdi q̄ntā
h̄z vīnū suū in vase suo custodiendi: s̄
facili cōtineret. **E**t si cum tāta diligētia
obstrueret sensus corporis cū sentit se per
occasione temptari carnalit̄. cū q̄nta di-
ligētia obstruit forā vasis repleti vt̄
nō cū sentit vīnū exire. vel stillare ex illo.
Ite pater ex hoc qz si cū incōtinētia de-
beret p̄dere omnia bona sua tp̄alia: vt̄ si
sciret se amissurū pedem vñ vel manū
vel ambos oculos. vel si sciret prepara-
tum ignē lectū in quo deberet cremari
sicut beatus laurentius i craticula: om-
nino abstineret: et nūqz vsqz ad mortē ali-
quē actū luxurie scient̄ et volūtate facēt.
Remedia luxurie cōmunia. **Q**
Equit̄ de remedijs cōmunib⁹
contra omnem luxuriam. et sunt
tria qd sic p̄bat. **L**ū luxuria sic
ignis necessario erit triplex remediū con-
U 2

De peccato

tra eā. Verbi gratia. Si olla q̄ circa ignem abo bullit: z ne effundat qd̄ in ea cōtinet aliqd̄ horū triū fieri p̄suevit. v̄l aq̄ frigida olle infūd̄it. v̄l de lignis subtrahit. vel olle ab igne elongat. Prīmū em̄ remediū est q̄ si q̄s videt se temptari: tūc aq̄ infundēda est. s. tribulatio q̄cūq; vel vt recipiat a se vel ab alio bonā disciplinam. v̄l puniat se alias: s. trahendo per crines. Vel si nō vult sibi adhibere tribulationes in p̄nti: saltē adhibeat sibi ipsius tribulationis memoriaz: vt cogitet d̄ penis q̄ debētur peccato luxurie. Vñ exemplum de his iā dictis. Legit q̄ q̄dam temptatus a luxuria dixit si h̄ ego ro: eternū ignē merebor: ergo p̄bare volo: vtrū possim sustinere. z sic cōbussit sibi digitos. z sic cōpescuit in se luxuriam. Exemplū etiā de b̄tō bern̄. qui p̄ ardoz luxurie inter spinas p̄iecit se z vulnerauit corpus suuz. z sic p̄vulnera carnis extinxit ardoz libid̄is. Item legit de beato b̄n̄dicto q̄ semel immersit se ī gelidā aquā p̄t̄ vebemēte temptatōez carnis. **S**cōm remediū ē: vt cū q̄s subtrahat de cibo z potu. scōm enim ligna silue exardescit ignis. Et p̄cipue d̄ illi generib; ciboz z potuū q̄ incitāt ad luxuriā: vt sunt fortia vina. z cibi acuti saporis. Ista em̄ sunt q̄si facule ardentes ad incēdēdū luxuriā. Vñ bern̄. Pip̄ et zinziber ciminū z salua z m̄lte sp̄s huiusmodi salsa m̄toz palatū qd̄a delectāt h̄ accēdūt luxuriā. Vñ Hyeron̄. Int̄ epulas difficile seruat pudicitia. z nitēs cutis sordidaz oñdit aiām. Ex quo p̄z q̄ sicut iste essz deridēd⁹ qui facul̄ ardētib; domū suā incēdēs dicēt q̄ cōbustio eius sibi displiceret. sic deridēdi sūt qui dicūt se velle p̄tinere qm̄ cū talib; cibis z potib; domos suas. i. corpa sua incēdūt igne libid̄inis z cupiscētie. Vñ Ambrosius a nobis edendī mēsurā seruet: ne totius corporis labes generet. Vñ d̄ etiā Chrysostom⁹ dicit. Per ieiunium cessatur pugna aduersus aiām. Vnde

etiam Hugo d̄ sancto victore. Parca ē vita occidit vitia. libid̄inem extinguit. z tūtem nutrit. animū roborat. ad celestia m̄tem eleuat. **Q** autem subtractio cibi z potus extinguat luxuriam. per tale p̄t ostendit exemplū. Erat quidā adolescēs qui ex intuitu illicito in concupiscētiāz carnis vebementer contra honestam z pulchram mulierem accensus est. Et ipsa repulit eum sepius z arguit. Et ipse dixit. Si non adimpleret voluntatem suam: oporteret eum mori. Tunc ipsa assēgnauit ei diem z locum z horaz qua deberet venire ad eam. Cum autem iste adolescens venit: tunc ipsa dixit. Voluntas tua non implebitur: nisi consenseris mihi in vnica petitione. z ipse libent̄ consensit. Tunc ipsa inclusit eum in vna camera per triduum sine cibo z potu. z q̄rtā die preparauit locum vnum cū mensa que fuit plena cum bonis ferculis et cibarijs. similiter z potum bonum. Et ex opposito preparauit lectum pulchz: z dixit iuueni. En optionem tibi do. an vis comedere z bibere. v̄l voluntatez tuā mecum adimplē. z voluntate tua peracta econuerso te includam. z iam non gustabis quicq; in comedendo z bibendo. Tunc iuuenis respondit. Ego iam ita fatigatus z attenuatus sum fame et siti q̄ ignis concupiscētie totus refriguit. z iam nullam concupiscētiāz erga te habeo. sed me delectat comedere z bibere magis q̄ quicq; aliud facere. Et ipsa ei: **N**equā cur dixisti q̄ oporteret te mori. nisi ego tibi consentirem. Gladez amplius quādo sic accensus es: tūc subtrahē tibi de cibo z potu. z sic facillime concupiscētiāz carnis tue superab; **T**ertium remediū est q̄ homo elōget se ab igne luxurie. id est a presentia mulieris: Et hoc docet Ap̄ls. i. Cor. vi. Fugite fornicatōem. Super quo v̄bo dicit Ambrosius Cum alijs nempe vitijs potest spectari conflictus: hāc at fugite: ne approximetis quia non potest

aliter vinci melius Ad idem monemur exemplo Joseph Gen. 19. Cui cum domina sua diceret dormi mecum: ipse relicto in manu eius pallio fugit: et egressus est foras. Quare autem fugiendum sit Rñ/ deo primo. quia homo est sicut fenū aridum. Unde Propheta. Omnis caro fenū. Item homo est sicut stipula Un/ Job. 13. Et stipulam siccam persequeris. nulla autem securitas est stipule vel feno arido circa ignem. igitur merito fugiendum est. Quia luxuria est peccatū valde immundum. ergo non est securus luctari cum peccato isto. vix enim potest esse q̄ homo non inquinetur Eccles. 1. Qui tetigerit picem: inquinabitur ab ea. Sed diceret quis stipulam se nō esse: immo quasi ferum: et ideo nō oportet eū timere mulierum familiaritates Respondet q̄ etiam ipsum ferum ignis immutat. vt quasi igneam formam inducat Sic ignis luxurie etiam homines ferreos immutat in malum Hieronimus. Ferreas mentes libido domat: Et etiam patet q̄ ex duobus lapidib⁹ si inuicem collidantur exit ignis: Sic ex familiaritate duarum personarū que quasi lapidee videntur: exit quādoq; ignis luxurie. Itē et si murus lapideus a candelā iuxta se posita nō comburatur: tamen denigratur: sic licet q̄ homo q̄n/ doq; non cadat ex familiaritate mulierum in peccatum actuale: tamen frequentius aliquantulum inquinatur ad minus per cogitationes et delectatōes malas. Unde beatus Hieronimus Eredemibi non potest cū domino toto cor/ de habitare: qui feminarum actibus copulatur. Quia autē cohabitatio et familiaris conuersatio mulierum multum est occasio ruine potest manifestari per tale exemplum. Legitur in vitas patrum. q̄ senex quidā erat qui cum incurrit egritudinem magnam seruebant ei fratres: et videns senex q̄ fratres occuparent euz eo dixit. Vadā in egyptū: vt nō impedī

am fratres istos Et dixit ei abbas moyses: nō vades q̄ fornicatiōem incursum es. Ille autē tristatus dicebat. Mortuū est corpus meū: et tu mihi ista dicis. Surgēs ergo abiit in egyptū. Quōd autē audissent hoīes circūquaq; habitātes offerebāt ei multa Venit etiā ad eū virgo q̄dam fidelis volens obsequium suuz seni infirmati deperdere Et post aliquā tū tps cū paululū de egritudine q̄ dert nebāt meli⁹ habuisset incurrit in eā Et illa cepit Interrogata autē a vicinis loci illius vñ cepit. Illa rñ dicit. de senex Illi autē nō credebāt. Senex vero dicebat. ego hoc feci. s̄ custodite infantem que pepit Que cū genuisset puerū et ab lactatus fuisset: tulit senex infantē in humeris suis Et die qua erat festiuitas in schyri accurrit ibi et irauit ecclesiaz corā multitudie fratrum. Illi autē vidētes eū fleuerūt. Qui dixit fratrib⁹ Videre infantē hūc: filius est inobediētie. cauere ḡ vos o frēs a sortijs mulierū. eo q̄ in senectute hoc feci. et orate p̄ me. Et p̄gens ad cellā suā ad initium p̄me p̄uersionis reuersus est. Un/ Bern. Cū femina sp̄ esse et feminā nō cognoscere: nōne plus est q̄ mortuū suscitāe. si qd̄ min⁹ est nō potest nec id qd̄ mar⁹ est. Un/ Hiero. Si pudiciā seruare q̄ris: feminā quā bñ videris p̄uersantē mente dilige: nō corporali p̄ntia. Unde Greg⁹. scribit in registro q̄ beatus augustinus nec cum sorore habitare consensit.

Incipit tractatu

lus de sex operibus misericordie. Et primo de corporalibus.

Pera misericordie corporalia s̄ sex
Primum est cibare esurientem
Un/ Esaie. lyij. Frāge esurienti panē tuū. Scdm̄ est potus dare sitiēti. Mat. x. Qui potū dederit vni ex minimis meis calicem aque frigide non perdet mercedem suam. Sed sunt